

Javnost ZDA premalo poučena o položaju!

Sen. Humphrey svetuje predsedniku, naj razloži javnosti berlinsko krizo. — Republikanci za odločno stališče.

WASHINGTON, D. C. — Premalo zanimanje za berlinsko krizo v Združenih državah je začelo del odgovornih vzemirjati. Tako je namestnik vodnika demokratske večine v zveznem senatu H. Humphrey pozval predsednika Kennedyja, naj ameriški ljudstvu poda "trezno in smiselno" razčlenitev mednarodnega položaja z ozirom na berlinsko krizo in njen pomen.

Združene države so skupno z Vel. Britanijo in Francijo zavrnile zahtevo Hruščeva po podpisu ločene mirovne pogodbe z Nemčijama in nove ureditve položaja Zah. Berlina. Kljub ponovnim izjavam zastopnikov zvezne vlade o resnosti krize, ki predstavlja večjo "nevarnost vojne, kot so bili povodi za prvo in drugo svetovno vojno," se javnost ne zgaane. Čas počitnic je prinesel posebno razpoloženje, ko vsi gledajo le po oddihu in razvedrilu in ni nikomur od tega, da bi si beil glavo z mednarodnim položajem.

Svarilo z atomskim orožjem
Sen. Humphrey je mnenja, da bi morale Združene države posvariti Sovjetsko zvezo, da bodo v vsakem večjem sporu, nastalem zaradi Berlina, uporabile atomsko orožje. Senator je dalje predložil, naj bi Združene države predložile podpis mirovne pogodbe s celotno Nemčijo in sprožile znova vprašanje "samoodločbe narodov" v satelitskih državah.

Republikanci za odločnost
Vodnik republikancev v senatu Bridges je izjavil, da so njegovi tovariši "proti vsaki nadaljnji slabitvi ameriškega položaja v tem delu sveta." Zatrjeval je, da bodo republikanci podprli vsak odločen korak vlade v vprašanju obrambe zahodnih pravic in svobode Zah. Berlina.

Tatovi odnesli za dva milijona umetnin v Franciji

SAINT TROPEZ, Fr. — Tolpa skušanih tatov in vlomilcev je odnesla iz Muzeja moderne umetnosti slike in kipe največ francoskih impresionistov v skupni vrednosti okoli dva milijona dolarjev.

Muzej v tem znanem letovišču ponoči kljub velikim vrednostim, ki so v njem ni zastražen. Tatovi so to izbrali in pršli do njega kar s tovornimi avtomobilom in odpeljali dve tretjini celotne vrednosti razstavljenih umetnin.

Kam bodo tatovi umetnine spravili, je težko reči. Vse so v krogih strokovnjakov tako dobro znane, da jih nihče od znanih zbirateljev ne bo hotel kupiti.

SHOWERS

Vremenski prerok pravi:

Dopoldne večinoma sončno, popoldne verjetnost neviht. Najvišja temperatura 85.

Novi grobovi

Ursula Certalic

V ponedeljek zvečer je doma na 1090 E. 74 St. umrla 78 let stara Mrs. Ursula Certalic (Chartalich), doma v Rumaji vasi, od koder je prišla pred 55 leti. Njen mož Joseph je umrl februarja 1960. Zapušča sinova Johna Smole, v Huntington, W. V., Josepha, hčer Angelo Sebold, enega vnuka in dva pravnuka. Bila je članica Društva Marija Magdalena št. 162 KSKJ in Društva St. Clair Grove No. 98 W.C. Pogreb bo v petek jutro ob devetih iz Zakraskovega groba, zavoda v cerkev sv. Frančiška ob 9:30, nato na Kalvarijo. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes popoldne ob dveh.

Zvezna pomoč šolam bo letos — običajna!

Obe predloga za zvezno pomoč šolam, javnim in privatnim, bosta zelo verjetno običajna v Kongresu.

WASHINGTON, D. C. — Vodniki demokratov v Predstavnikiškem domu priznavajo, da more predlog za zvezno pomoč šolam rešiti le še "čudež". Odpor v delu javnosti in v Kongresu je tolik, da bosta predloga običajna v kongresnih odborih.

Proti predlogu za zvezno pomoč se zenejo zlasti pristaši segregacije na Jugu dežele, ki se boje, da bi zvezna pomoč javnim šolam integracijo pospešila. Ti pritiskajo na južne kongresnike z vso silo, naj glasujejo proti predlogu.

Predlog za zvezno pomoč privatnim šolam je sprožil oster spor med katoličani, ki se zavzemajo za tako pomoč, in med protestanti, ki jo zavračajo. Ne smemo pozabiti, da je preko tri četrtine vseh rednih privatnih šol katoliških.

Elektronski možgani sestavljajo vojni red

Kaže, da bo London prvo mesto, kjer bodo avtobusi vozili po voznem redu, ki ga bodo sestavili elektronski računski stroji.

Podatke za elektronske možgane so več mesecev zbirali strokovnjaki neke britanske tovarne in javnega prometa v glavnem mestu dežele.

Kongoški parlament pripravlja zasedanje

V Leopoldville so prišli člani parlamenta iz področja, ki ga nadzira Gizenga. Napovedan je tudi prihod poslancev iz Katange.

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Začetkom tedna je prišlo iz Vzhodne in Kivu pokrajine, ki sta pod oblastjo A. Gizenga, naslednika pok. Lumumbe, 60 članov parlamenta na zasedanje, ki ga je sklical predsednik Kasavubu. Gizenga sam je iz ostal, toda njegovi pristaši so izjavili, da bo prišel za njimi v "nekaj dneh."

Nekateri zahodni opazovalci so mnenja, da je Gizenga ostal v Stanleyvillu, ker je prišlo tja 10-člansko sovjetsko zastopstvo. To bo menda v nekaj dneh zopet odšlo.

Tudi Čombe v Katangi se je končno odločil in obljubil poslati v Katangi izvoljene člane parlamenta na zasedanje, ki se vrši pod varstvom čet Združenih narodov. Gizengovci se izgeda zavzemajo, da bi bil Gizenga imenovan za predsednika nove skupne vlade. Ta zahteva je nesporeljiva Kasavubuju in njegovim sedanjim vladim. Združeni narodi predlagajo, naj bi bil kot kompromisna osebnost izbran za predsednika vade notranji ministar, sedanjí osrednji vladí Ciri Adula, med tem ko naj bi bil Gizenga eden izmed podpredsednikov vlade.

Borba z rdečo gverilo v Vietnamu uspešnejša

SAIGON, J. Viet. — Rdeči gverilci so imeli še do pred nekaj tedni v Južnem Vietnamu zelo ugoden položaj. Podožensko prebivalstvo jih je podpiralo v strahu pred maščevanjem, če ga že niso mogli pridobiti zase. V zadnjih tednih se je položaj za rdeče začel slabšati. Kmetje se otrešajo strahu in vsaj delno sodelujejo s krajevnimi vojaškimi stražami.

V zadnjih tednih so enote "domobrancev" uničile več rdečih postojank v pragozdu in zajele s sodelovanjem domačega prebivalstva tudi skupino visokih partijskih vodnikov.

"Zasužnjeni" narodi obhajajo svoj teden v mestu — New Yorku

NEW YORK, N. Y. — Kot vsako leto so tudi letos praznovali razne begunske organizacije svoj begunski teden z običajnimi prireditvami: v nedeljo cerkvena slovesnost v njujorški katoliški katedrali, potem pa javno zborovanje z ameriški govorniki. Letos sta govorila demokratski kongresnik Celler in republikanski senator Javits.

Javitsov govor so kar prebrali, ker je bil senator sam zadržan, da pride na slovesno zborovanje. Kongresnik Celler je govoril bolj odkritosrčno, kot odgovarja takim prireditvam. Rekel je navzočim 500 poslušalcem, da zaslužnjim narodom ne preostaja zaenkrat nič drugega kot upanje na boljšo bodočnost. Poslušalci naravno niso bili navdušeni nad tako kongresnikovo izjavo.

Na slovesnostih je bilo zastopanih devet evropskih zaslužnjim narodov, jugoslovanskih ni bilo med njimi. Razne organizacije zaslužnjim narodov stojijo namreč na stališču, da je Jugoslavija že "osvobodjena," ker se Tito prepira z Moskvo. Morda o tem niso ravno prepričani, toda vedo, da bi se z vsakim drugim stališčem zamerile državnemu tajnistvu.

Kdo bi se mislil na razliko med neodvisnostjo in svobodo? Saj je naši administraciji taka misel zaprta, pa naj govori, kar hoče. Po mislih državnega tajništva je problem zaslužnjim narodov v Evropi zelo lahko rešiti: treba je dobiti samo devet rdečih diktatorjev, ki bi posnemali Tita in se uprli moskovski komandi, pa bi bi o konec zaslužnjim narodov v Evropi.

Prvi del nove Lakeland avioveleceaste odprti

CLEVELAND, O. — V ponedeljek so odprli prvi del nove avtoveleceaste med Willoughby in Mentorjem do 90 milj. četril milje.

Državni cestni inženir A. G. Donovan je izjavil ob tej priliki, da bo celotna veleceasta dograjena in odprta letos v decembru.

Moskva dolži Zahod vojnega hujskaštva

Odločen zahoden odgovor na sovjetske zahteve glede Zah. Berlina je sprožil v Moskvi nov napad na zahodne sile. Moskovski radio jih je obdolžil, da podpirajo "temne sile, ki skušajo sprožiti novo vojno". — Le May zahteva več bombnikov. — Narodni varnostni svet bo razbavljal danes o položaju.

LONDON, Vel. Brit. — Zahodne sile so včeraj objavile svoje note Sovjetski zvezi, v katerih zavračajo njene zahteve po podpisu ločene mirovne pogodbe in spremembi položaja Zah. Berlina. Note kažejo dosti odločnosti in nepopustljivosti, pa izjavljajo pripravljenost k razgovoru na temelju "narodove lastne volje". Moskovski radio je sinoč, zahodne sile zaradi njihove nepopustljivosti obdolžil vojnega hujskaštva. Posebno ostro je napadel Združene države, ki da jih je poplavila "vojna histerija".

"Sovražniki miru odgovarjajo na miroljubne sovjetske predloge z izdelavo načrtov za posebno mobilizacijo, s povečanjem tekme v oboroževanju in pripravo demonstrativnih vojaških izjav", je trdil radio Moskva svojim poslušalcem. Pri tem je poudaril, da ima Sovjetska zveza moč za "obrambo miru" in za "uničujoč udarec vojnim hujskačem".

Pakistanski predsednik Ayub ne ceni — SEATO

WASHINGTON, D. C. — Pakistanski predsednik general Ayub je na svojem obisku v naši deželi vse presenetil s svojo precej brezobzirno odkritosrčnostjo. Tako je na primer rekel, da bi v slučaju vojne dal svoje vojake na razpolago edino Pakistan, zato pa nobena druga država v jugovzhodni Aziji.

Naši administraciji je rekel, naj se otrese pri svojih načrtih o Laosu, Kambodži in Vietnamu SEATO in naj obravnava vse probleme s temi državami kar naravnost. SEATO je po Ayubovem mnenju za Ameriko samo velika cokolja brez vsake prave vrednosti.

Zanimivo je, da je Pakistan sam član SEATO. Da so se nad Ayubovimi izjavami mnogi škandalizirali, lahko razumemo, toda mož je govoril resnico in zato pridobil več simpatij v naši deželi, kot so pričakovali.

Odločitev je blizu

Morda bo predsednik Kennedy že danes dopoldne pri tiskovni konferenci nakazal, kaj misli storiti za okrepitev zahodnega položaja v sporu zaradi Berlina. Odločitev sama bo padla po vsej verjetnosti popoldne na seji Narodnega Varnostnega sveta.

Poučeni viri trdijo, da so ameriške atomske sile več kot zadostne za vsako potrebo, odprto je le vprašanje običajnih voja-

Iz Clevelanda in okolice

Pri papežu—

John E. Lokar iz Euclida sporoča, da je bil preteklo soboto s svojo ženo in hčerko Elaine, ki vodi oddelek za domačo obrt v Euclid High, sprejet v privatni avdienci pri sv. očetu Janezu XXIII. Pravi, da je bilo to zanj in za njegovo ženo ter hčer edinstveno doživetje! Ta teden se mude v Svici, prihodnji teden pa bodo v Franciji.

Zalostno sporočilo—

Pretekli četrtek, 13. julija, je umrla v Ljubljani, kjer je bila na obisku s svojim možem, Angela Dolčič. Zadelo jo je srčna kap. Družina je preje dolga leta živela v Girardu, zadnja leta pa v Fort Lauderdale, Fla. Pokojna je zapustila moža Johna in hčeri Steffie in Zoro (v Floridi).

Zadnje slovo—

Članstvo Društva Slov. dom št. 6 SDZ je vabljenocoj v Železov pogreb. zavod na E. 152 St., da se poslovi od pok. Francka Simičič, v četrtek pa k njegovemu pogrebu.

Na obisku—

C. g. Slavko Kavalir je prišel iz Francije v Združene države na obisk k sorodnikom Mrs. Ursuli Ule, na 10606 Reno Ave., Mrs. Antoniji Sepec, 379 E. 165 St. ter Mrs. Helen Perlin, Tampa, Fla. Stanuje pri Sv. Vidu. — Dobrodošel!

Rokoborba—

Jutri zvečer ob 8:30 se bosta v Areni pomerila Lord Layton in Japonac Sato Keomuka. Nastopilo bo tudi več drugih znanih rokoborcev.

Molitve—

Članice Društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ so vabljene jutri popoldne ob dveh v Zakraskov pogreb. zavod k molitvi za pok. Ursulo Certalic.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Odbor za pravila v Predstavnikiškem domu je odklonil z 8 proti 7 glasovom novo razpravo o predlogih za zvezno pomoč šolam. S tem je za letos ta predlog Kennedyja skoro gotovo pokopan.

CLEVELAND, O. — Petrolejska ladja CLEVECO, ki se je l. 1942 potopila z 800.000 gal. ni olja v jezeru Erie, se je včeraj začela dvigati zopet na površino. Danes plava že na vodi. Dvignilo jo je podjetje Commercial Diving Service v Lorainu.

TUNIS, Tun. — Tunizijske čete in civilisti so obkrožili veliko francosko pomorsko oporišče Bizerto in začeli zasedati tudi del Sahare, ki jo zahteva Tunizija, potem ko je francoska vlada odgovorila, da se pod grožnjami ne bo pogajala s Tunizijo. Napovedujejo spopade med Tunizijci in francoskimi četami.

CAPE CANAVERAL, Fla. — Polet astronauta V. I. Grissoma je določen za danes jutraj ob 8:33, če se vreme ne bo poslabšalo.

Ker ni bil nikdar v posebno dobrih odnosih s Hruščevim, ga utegnejo obdolžiti odgovornosti za množičen beg iz Vzhodne Nemčije v Zahodno, ki je v zadnjem tednu silno porastel.

Sedanja konjunktura ne ubija brezposelnosti

WASHINGTON, D. C. — Federalna tajništvo za delo je sestavila na željo tajnika Goldberga posebno poročilo o bližnji bodočnosti brezposelnosti v naši deželi. Zaključek poročila se glasi kratko in jedrnat: do konca leta ne smemo računati, da se bo odstotek brezposelnosti bistveno znižal. Sedaj znaša 6,8%, padel bo morda na 6%. Pa še tako pričakovanje ni sigurno. Vsi računi temeljijo namreč na domnevi, da bo naš narodni dohodek letos narastel za okroglo 6-7%. Ako tega ne bo, bo brezposelnost večja, kot jo predvidevajo.

Administracija želi radi tega, da bi Kongres posvetil več pozornosti nekaterim zakonom o pobijanju brezposelnosti, kot so na primer zakonski načrti, ki naj olajšajo brezposelnim delavcem, da si pridobijo strokovno znanje v kakem novem poklicu.

Sedanja brezposelnost znaša povprečno za vso deželo 6,8%. V nekaterih krajih je pa veliko večja. Tako na primer znaša v Detroitu nad 10%. Zato je razumljivo, da želi unija avtomobilskih delavcev zavarovati svoje člane v novi pogodbi s tovarnami predvsem pred brezposelnostjo. Druga temna stran v sedanjem sestavu brezposelnih je skoraj milijon brezposelnih delavcev, ki so že nad pol leta brez dela. Bojijo se, da bo to število še narastlo vključ sedanjih gospodarskih konjunktur. Vseeno bi bili v tajništvu za delo veseli, ako bi število brezposelnih padlo na 3-4%, kar smatrajo za normalen odstotek.

Poročilo tajništva za delo je seveda predmet kritike z leve in desne.

Zastopniki podjetij trdijo, da število brezposelnih, računano v odstotkih, sploh ni pravilno izračunano. V skupino

brezposelnih so zmetani delavci brez posla zelo različnih vrst: taki, ki iščejo novo delo in so samo slučajno par tednov brez dela; taki, ki živijo samo od sezonske zaposlitve; taki, ki iščejo zaposlitev samo ob času do časa, kot na primer hišne gospodinje, študentje itd. Podjetniki pravijo, da bi bilo treba vse te izključiti iz statistike brezposelnih in vanjo računati samo tiste, ki so res brez lastne krivde ostali brez kruha in ne vedo, kako in kdaj bodo zopet prišli do zaslužka. Ako bi tako izračunali število brezposelnih, bi jih bilo samo 2-3% in ne 6-7%, kot jih naradna sedanja statistična metoda.

Na drugi strani trdi na primer senator Douglas, da znaša odstotek brezposelnih 11% in morda še več. Pravi namreč, da se med zaposlene ne smejo šteti tisti delavci, ki delajo samo nekaj dni v tednu, ki ima-

jo dvojne službe in se torej računajo dvakrat v skupini zaposlenih, tisti, ki živijo od ročnega dela na svoj lasten račun itd.

Ne bi mogli reči, koliko resnice tiči v kritikah z leve in desne, res pa je, da vsaka analiza števila brezposelnih pokaže isti vzrok: največ brezposelnih je v vrstah nekvalificiranih delavcev, dalje v vrstah sezonskih delavcev. Ne smemo odmerjene tako lepo, da delavske družine shajajo z njimi lažje kot na primer vpokojenci z največjimi pokojninami. Kdor nima volje do dela in boljših dohodkov, pače prav lahko v skušnjava, da dela samo toliko časa, dokler ni kvalificiran za brezposelno podpora. Pritožbe o takih delavcih o pogoste, toda statističnih podatkov še ni nihče nabral.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months
Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 136 Wed., July 19, 1961

Komunistična nevarnost tudi v svobodni Evropi še ni minila

Komunizem je zaradi svoje nasilnosti, diktature, pa tudi zaradi grobega materializma izgubil med mladino svobodne Evrope in Sev. Amerike svojo nekdanjo privlačnost, od njega so se začeli že pred nekaj leti množično odkikati tudi nekdanji "liberalni" intelektualci, ki so se ga navzeli na levičarsko usmerjenih visokih šolah v tridesetih letih.

Kot svetovni nazor in kot družabni red je komunizem v svobodni Evropi in v Sev. Ameriki svoj višek že prešel, čeprav ima v delavskih vrstah in delu inteligence še vedno močno oporo. S tem še ni rečeno, da je njegova nevarnost močno padla ali celo popolnoma izginila. Ta nevarnost je še vedno očita, stvarna in resna.

Kdor misli, da v Italiji ni nevarnosti za komunistično zavladanje, se bridko moti, trdi goriški "Katoliški glas." Več stvari to nevarnost potrjuje: bližina komunističnega bloka, brezbrzičnost demokratičnega zahoda do komunizma, propaganda za sožitje, ki jo je Hruščev vrgel v svet, da uspava zahodne narode, da niso čuječi in se ne upirajo komunizmu itd.

Velika napaka zahoda je, da se prav Italija in Francija, ki imata najbolj številne in izurjene celice KP, vse preveč zanašata na vojaško moč NATO. Protikomunistični odpor se v teh dveh državah zmanjšuje, ker KP počasi, a organizirano vceplja povsod svoje ideje.

Vsega se komunizem poslužuje, da pri ljudeh spodbuja zaupanje v demokracijo. Zadnje dejanje, ki poruši temelje demokracije pa je državni udar, kot to lepo pišejo trije Čehi: Kozak, Bouček in Opat v članku "Tehnika državnega udara," ki ga je objavilo glasilo KP Češkoslovaške. Ta članek daje smernice za državne udare po zgledu komunističnega državnega udara na Češkoslovaškem leta 1948.

Pisec prvega dela članka Jan Kozak pravi, da je treba najprej zaspane in razcepljene ljudske množice zbrati in jih postaviti pod vodstvo komunizma in sicer pod pretvezo boja za narodne in demokratične pravice.

Da pride komunizem po mirni poti na oblast, je potreben zagon od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor. Akcija od zgoraj navzdol obstoja v tem, da v parlamentu raste opozicija, ki zahteva demokratične svoboščine in pravice ter tako pritegne k sodelovanju s komunisti vsaj večino poslancev. V ta namen je predvsem potrebno sodelovanje s socialisti. Na Češkem so bili v veliko pomoč komunizmu prav socialdemokratje in Beneševi narodni socialisti pri ustvaritvi "narodnega socialističnega bloka."

Akcija od spodaj navzgor pa obstaja v organiziranju revolucionarnih dejanj od strani rdeče usmerjenih delavcev. Pri državnem udaru na Češkem je bilo to najmočnejše sredstvo, da se je demokratična večina v parlamentu morala vdati komunistični manjšini. Pod vodstvom sedanjega predsednika Novotnyja, ki je bil takrat komunistični tajnik za Prago, je KP začela l. 1947 organizirati "tovarniške skupine." Take skupine obstajajo tudi v Italiji in Franciji.

V podržavljenih tovarnah v Brnu se je KP polastila 10.000 pušk in 2000 brzostrelk, ki jih je avtokolona pripeljala v Prago, kjer je bila vlada v krizi. To orožje je bilo razdeljeno samo strogo zanesljivim članom KP. Začelo se je s stavkami. Odpor skupin, med katerimi so bili predvsem visokošolci, ki so kričali pred vladno palačo, da bi opogumili Beneša "Hočemo demokracijo brez brzostrelk," je bil takoj zaduščen po komunistih, ki so namah zastražili vseh 8 mostov čez Vltavo. Beneš se je moral ukloniti komunističnim ukazom 25. februarja 1949. Tako piše M. Bouček v 2. delu omenjenega članka.

Zadnje poglavje pa je napisal J. Opat, kjer pokaže, kako so po udaru komunistični režim utrdili. Ustanovili so posebne odbore, ki so imeli nalogo izločiti iz javnega življenja vse protikomuniste, najprej v vojski in nato drugod. Imenovali so v ta namen 20.000 ljudskih sodnikov. Pri prvih volitvah po državnem udaru je bila sestavljena enotna lista ljudske fronte. Nov parlament je vse predloge potrjeval 100% in nastala je komunistična vlada s sodelovanjem kakšnega "koristnega idiota," kot se izraža J. Opat. Tako je prešla oblast na miren način od kapitalizma na komunizem, kot se je pozneje Hruščev izrazil.

Približno tako so nastale vlade v vseh satelitskih državah. Začelo se je z ljudsko fronto, kjer so komunisti zavzeli ključna ministrstva in nato počasi prevzeli sami oblast; nasprotnike pa so iztrebili s kričavi procesi, in obsojenci na dolgoletne ječe, s taborišči ali s smrtjo.

V Avstriji so napravili tak poskus leta 1950. Točno po omenjenem vzorcu. Ni se posrečil, ker so bili tu navzoči tudi zahodni zavezniki s svojimi četami. Ko so Rusi začeli hujskati delavce in jih prevažati na določena mesta, je ameriški poveljnik sporočil sovjetskemu, naj neha s to

zadevo, drugače bo ukazal zavezniškim vojakom, naj nstopijo. In tako se je stvar končala.

Potek udara v Pragi je za komuniste še vedno vzorec za druge udare. Zato mora biti svet hvaležen trem Čehom, da tako spozna njihovo taktiko. Upajmo, da se bodo demokratski vodniki držav kaj naučili od njih.

Ta teden obhajamo teden zaslužjenih narodov, zato je posebno primerno, da se pomudimo pri nevarnosti, ki jo komunizem predstavlja še vedno ne samo za gospodarsko nerazvito Azijo, Afriko in Latinsko Ameriko, ampak v precejšnji meri tudi še za svobodno Evropo.

BESEDA IZ NARODA

Slovenski izseljenci v Franciji so ohranili zvestobo materini besedi in svojemu narodu

C. g. Stanko Kavalir, ki je po desetih letih življenja in dela v Argentini prišel pred dvema leti v Francijo oskrbovat duhovno stran življenja tamkajšnjih naših naseljencev, je pred nekaj dnevi prišel na obisk v Združene države. Ko nas je prišel pogledat v naš urad, smo ga naprosili, da je napisal za naše bralce tole poročilo o slovenskih naseljenicah in njihovem življenju v Franciji. Ured.

Cleveland, O. — Slovenci, razkropljeni skoro po vseh deželah sveta, živimo med narodi, ki drugače mislijo in govorijo. Razmeroma hitro se uživamo v nove razmere. Slika domovine v nas blebi in duhovne zaklade naših navad in jezika počasi izgubljam.

Slovenski tisk je tista sila, ki obnavlja pozabljeno, pogloblja naše medsebojne vezi in seznanja rojake različnih dežel.

Petindvajset tisoč slovenskih izseljencev iz Francije vas dragi sorojaki pozdravlja.

Po prvi svetovni vojni so se vrata gostoljubne Severne Amerike počasi zaprla. Gospodarska kriza v Nemčiji in nekaj let nato doma, je prisilila našega človeka iskati boljše kos kruha, kjer so ga pač tista leta ponujali, v Holandiji, Belgiji in Franciji. Slednja je kot zmagalka prve svetovne vojne postala močnejša kolonialna sila. Industrija, rudniki so klicali krepke in pridne roke. Beg množic iz dežele v mesta je omogočil zlasti našim prekmurkim rojakom zaposlitev na polju. Posledice francoske revolucije, zlasti protiverske in protinaravne zakonodaje iz leta 1902 so začele roditi svoj sad v razkroju družin v fizičnem in moralnem razkroju francoskega naroda. Zato je vlada iskala krepke in zdrave moči in privabila najprej slovenske in poljske izseljence iz Westfalije in ostalih dežel Nemčije, ko pa so spoznali izredno pridnost naših rojakov, so agenti je začeli vabiti zlasti ob letih krize tudi delavce iz domovine. Fašistično preganjanje naših primorskih rojakov pa je pognalo ostali del preko mej našega narodnega ozemlja. Prekmurci so radi prihajali na sezonsko delo, mnogi so se kar

stalno naselili na deželi.

Druga svetovna vojna je Francijo precej izčrpala, zato ni dovolila množičnega naseljevanja, le tu pa tam je kak rojak mogel najti zaposlitev. Begunci so se večinoma naselili v prekomorskih deželah. Kot članica Združenih Narodov pa je Francija dala kruh in zaščito mnogim političnim in ekonomskim beguncem zadnjih petih let.

V katerih predelih so se Slovenci naselili? Najprej v okolici Merlebacha, kjer so bogate zaloge premoga, in v okolici Aumetza, kjer je precej železnih rudnikov. V Severni Franciji pa v provincih Pas-de-Calais in Nord v premogovnikih Bruay, Lievin, Lens, Sallaumines, Mericourt-Mines, Due, Valenciennes. V sredini dežele v La Machine. Večina so to štajerski in primorski rojaki in Dolenjci. Gorenjcev skoraj ni, Prekmurci se radi zadržujejo na kmetijah Severne in Zahodne Francije, kjer v glavnem pridelujejo žito, sladkorno peso in kjer je živinoreja. Delo v vinorodnih krajih večinoma prepuščajo Italijanom in Špancem, kateri zlasti zadnja leta vedno številneje prihajajo v zapadnoevropske dežele. Begunci zadnjih let se precej skrbno ogiblajo dela v rudnikih in večinoma prihajajo v mesta, kjer so zaposleni v industriji. V Nici, kamor navadno prideže, se jih precej zadrži. Nekaj je zaposlenih v Marseillu, zelo veliko se jih je zadnja leta naselilo v Parizu in okolici. Dekleta so še vedno rade zaposlene kot hišne pomočnice; kot take jih francoske gospodinje zelo cenijo.

Kako žive naši sorojaki? Življenjska raven je gotovo nižja kot v Združenih državah, Kanadi, Švedski ali Angliji. Je pač zaslupek slabši in vrednost de-

narja manjša. Zakonodaja jih ovira, da se ne morejo posvetiti svobodnim ali pridobitvenim poklicem, kot v drugih deželah. Pač pa tudi naši ljudje uživajo vse socialne pridobitve zadnjih let. Brezplačno stanovanje za rudarje, tudi za upokojenke. Brezplačna zdravniška oskrba tudi v zelo težkih in dolgotrajnih slučajih, družinske doklade, relativno visoka pokojnina, zlasti invalidnina v slučaju poklicnih bolezni. Le redki imajo samostojna podjetja, ker mora vsak podjetnik prevzeti francosko državljanstvo. Ker je naš človek priden, vreden in pošten, ni skrajnega uboštva med nami, vendar so med nami rojaki, ki so pomoči potrebni, zlasti begunci v tednih, ko iščejo dela in urejujejo svoje dokumente.

Narodno in kulturno nas povezujejo društva in bratovščine, ustanovljene že ob prihodu rojakov iz Westfalije. Iz Nemčije je prišla tradicija lepo organiziranega društvenega življenja pod okriljem društev sv. Barbare, z dramatskimi, socialnimi, podpornimi in pevske odseki. Druga svetovna vojna je društveno življenje skoraj zatrla, po vojni se je delo v zmanjšanem obsegu nadaljevalo. V Parizu lepo uspevata prosvetni in dekliški krožek, ustanovljena pred tremi leti. Večina društev sv. Barbare prav to leto praznuje svojo 35-letnico obstoja.

"Naša luč", mesečnik za slovenske izseljence v Zapadni Evropi, obhaja letos desetletnico obstoja. Skrb za verski in narodni obstoj je ta list začela. Vsebinsko bogat, oblikovno pa skromen list druži naše rojake v vsej zapadni Evropi in tudi Franciji. Družba sv. Mohorja v Celovcu je list prevzela in z njim skozi desetletje podpirala slovenskega človeka na tujem. List se vzdržuje le z dobro voljo naročnikov, zato spretnemu uredniku in upravniku Rev. Zdravku Revnu vse priznanje.

Dušenopastirsko delo opravlja trenutno osem duhovnikov. Slovensko misijonsko delo vodi Rev. Nace Čretnik, ki biva v Parizu. V pomoč sta mu dodeljena Rev. Jože Flis in Rev. Ciril Lavrič. V Nici skrbi zlasti za nove begunce kapucinski pater Rev. Jakob Vučina. V Merlebachu očetovsko skrbi za dušni in telesni blagor naših rojakov msgr. Stanko Grims. V Aumetzu pastiruje ribniški rojak Rev. Anton Dejak. V Pas-de-Calaisu že 36 let neumorno deluje msgr. Valentin Zupančič, starosta izseljeniških misijonarjev. Bil je prva leta edini dušni pastir za rojake srednje zapadne Severne Francije in Belgije. Zadnja tri leta mu je bil dodeljen v pomoč Rev. Stanislav Kavalir.

ČE VERJAMETE AL PA NE

Na željo večjega števila starejših čitateljev lista ponatiskujemo del sestavkov pok. urednika J. Debeveca.

— Ured.

Kar se tiče mene, smo bili takrat okrog mize štirje glavni člani naše družine: najstarejši brat Jože, sestra Micka, brat France in jaz, ki sem bil cartanček (ali pa, kakor je nanoslo, če nisem pariral po paragrafi). Jože je imel nalogo, ki si jo je sam privzel, da bi svojim mlajšim bratcem pomagal naprej. Njega so izšolali starši in povedali so mi, da sem jaz takrat, ko je imel Jože novo mašo, prvič oblekel hlače. Kronika nič ne pove o tem, kako sem kaj s hlačami opravil tisti dan. Prav nič se ne spominjam tistega dogodka, ki je bil prvi tak na Meniški. Prvič se brata spominjam, ko me je prišel obiskat v Žirovnico, kamor so me dali v rejo k teti po smrti moje matere, ki so samo še čakali nove maše svojega prvorojenca, potem so pa legli in umrli.

Pred Dehinčo kaščo smo se igrali v prahu, ko so me prišli klicati, naj grem domov. Sprva nisem hotel, da se mi ne bi tako zgodilo, kot Janezku v Ribnici, ko ga je prišel klicati brat, naj gre domov, pa bi rad vedel, zakaj da mora domov. — "Žgance boš jedel, pa tepen boš," mu je pojasnil brat, ki je že od prej vedel očetovo navado. Tudi jaz sem jezikal, da ne grem, ki sem tako potreben pri igri. Pa me je bratranec, Uleč Anton, pograbil za roko, če me ni morda kam drugam in me vleklo po zavrtih domov, enčes da bi me rad videl en velik gospod (po žirovniško je rekel: gaspud). To me je še bolj podžgalo, da sem se hotel Antonu iztrgati in jo kam ubrati, da bi me ne našli. Ampak Anton je bil močan človek in ni prišlo do ločitve.

Bil sem takrat menda kakih

Delo je otežkočeno, ker na vsem ozemlju ne premoremo lastne cerkve, imamo le nekaj lokalov za katekizem in prosvetno delo. Tudi lastne dvorane nimamo nikjer. Za vsako prireditev je treba dvorano najeti. Verniki so raztreseno naselejeni tako, da do mnogih pride duhovnik komaj enkrat na leto in je list "Naša Luč" edina vez med nami. Tudi gromotno niso še povsem preskrbljeni. Dušenopastirsko delo je lepo reorganiziral in podpiral pokojni škof dr. Gre-

(Daje na 3. strani)

Delo je otežkočeno, ker na vsem ozemlju ne premoremo lastne cerkve, imamo le nekaj lokalov za katekizem in prosvetno delo. Tudi lastne dvorane nimamo nikjer. Za vsako prireditev je treba dvorano najeti. Verniki so raztreseno naselejeni tako, da do mnogih pride duhovnik komaj enkrat na leto in je list "Naša Luč" edina vez med nami. Tudi gromotno niso še povsem preskrbljeni. Dušenopastirsko delo je lepo reorganiziral in podpiral pokojni škof dr. Gre-

(Daje na 3. strani)

pet let star in še prav dobro se spominjam, kako sem zijal v tistega gospoda, ko me je Anton privlekel v hišo. Prst sem vtaknil v usta, na klop k peči sem spravil in trmasto molčal na vsa vprašanja prijaznega gospoda. Dolgo se je vrtel okrog mene, predno sem mu dal kakšno besedo. Saj veste, otroci smo imeli velik respekt pred duhovniki in orožniki. Do prvih smo imeli veliko spoštovanje, saj so se nam zdeli kot vzvišena bitja, zlasti še, ker so bili edini, ki so smeli v cerkvi govoriti in vpiti na ves glas. Pred orožniki smo imeli pa strah in če smo katerega zagledali, ki je prikoščil v vas z nasajenim svetlim bajonetom, smo se razkropili na vse strani in potem izza vogalov kukali, če mar ne gre po nas.

Prvo, kar me je gospod vprašal, je bilo, če znam kaj moliti. Da znam, sem se počasi vdal. Pa naj povem naglas, kar znam, je silil vame. Tisto pa ne! Se strična, Uleča Francka, me je bila naučila raznih molitvic, še predno sem šel v šolo. Šele, ko je gospod segel v žep in mi pokazal svetlo šestico, sem se vdal in mu zdrdral nekaj molitvic. Pohvalil me je in mi dal šestico, ki je pa nisem spravil v žep, ampak sem smuknil iz hiše in doli k Petrovim, kjer sem jo naglo zamenjal za rožičke in bonbončke.

Niso mi povedali, da je tisti gospod moj lastni brat. Ali pa če so mi, jim nisem verjel, ker bi si ne mogel predstavljati, da imam takega gospoda za lastnega brata. Šele pozneje, ko sem bil starejši, in sem šel zopet domov, kjer je začela sestra gospodinjiti očetu in bratom, mi je šlo v glavo, da je Jože zares moj brat. Ampak spoštovanje sem vseeno ohranil od njega. Nisem mogel biti do njega tako kot do drugih bratov, ki sem jim bil v laseh, da so se me komaj otepal. Bratoma Matiji in Janezu sem vedno katero zaigral, da smo potem leteli okrog hiše, ampak v dirki sem vedno jaz zmagal. Če je pa Jože prišel domov, sem bil pa kot lesen. Prava podoba nedolžnega angelčka. To je pa Jože napačno sodil, ko je nekdo povedal očetu, da me bo vzel v Ljubljano k sebi, da bom hodil v šolo.

To je bila zame senzacionalna vest in fantički na paši so mi grozno zavidali. Bil sem strašno ponosen in včasih smo se kar pograbili, ko sem jim pripovedoval, da bom gospod in da se mi bodo morali odkrivati in me vi-kati, če bom sploh hotel z njimi govoriti. Samo Kranjč Lojzek bo lahko tudi takrat govoril z mano po domače, sem rekel, ker mi dajo njegova mama tolikokrat kruha. Drugi boste ostali pa butci vse življenje, ne more biti drugače, sem jim dokazoval. Ampak, ko se je bližal čas, da bo treba od doma, takrat šele sem spoznal, da se bom moral posloviti od naše gmajne, od pastirskega življenja, od naše lepe vasi. Takrat sem pa stopil naprej in odločil, da jaz ne grem nikamor. Sestra Francka v jok, oče so me pa samo pogledali in rekli, da bodo že videli, če bom šel ali ne. Starejši bratec Janezek je konstatiral, ko je videl, da se branim šole, da sem osel, da se branim belega kruha, katerega bom lahko kot velik gospod jedel vse življenje. Ti pa boš do konca dni otepal žgance in močnik, je ugotovil.

No, pa sem šel, pa ne rad, ne prvič, ne nikoli pozneje, kadar sem odhajal s počitnic nazaj v šolo. Bedak! Zdaj moram pa jaz našemu malemu (ki bo doma imel) isto dopovedovati, kar so meni trobili: šola, šola, šola! Jimmy se krega, kje da je zapisano, da mora v šolo, če pa ne mara. Da bi le ne zvedel, da jaz tudi nisem hotel, ko sem bil njegovih let!...

Tako, sem mislil, da bi nekoliko povedal o naših in sebi, ker smo bili vsaj nekateri tako tesno povezani.

Hribarjev rod se je zbral!

— Z izjemo sina Alberta in njegove družine v Kaliforniji so se zbrali vsi člani Hribarjeve družine 12. junija letos, da proslave 50-letnico poroke Mr. in Mrs. Bartolomew (Jernej) J. Hribar. Sinova Paul in Laurence, hčeri Mrs. John S. Walton in Mrs. Ray Trommelter in njihove družine so praznovali v dvorani Severovzhodnega sveta Kolumbovih vitezov na 14709 St. Clair Ave. Hribarjeva, ki živi vse življenje v tem predelu, imata 36 vnukov in vnučkinj. Zahvalna sv. maša je bila v cerkvi sv. Jožefa v Collinwoodu, Slika kaže zbran Hribarjev rod ob tej priložnosti. V spodnji desni kot je vnesena fotografija sina Alberta in njegove družine.

France Bevk:

Smrt pred hišo

Vsako jutro sta mlada dva stajala zgodaj in pozno legala spat. Molče jima je teklo življenje, ki sta ga razdelila v dva dela: večji del je bilo delo, manjši ljubezen. Bila sta zadovoljna, več nista zahtevala.

Urška je opazila, da se je Jerneje spremenil. Postal je redkobesednejši kot je bil, ob nedeljah je izostajal z doma, včasih tudi med tednom kateri večer.

Poteza odurnosti, ki je v sila na njegovem značaju, se je nekoliko umilila. Celo nekaj stramežljivo prikrte nežnosti se je naselilo vanj.

Ko mu je nekoč čistila nedeljsko obleko, je dobila v njegovem žepu s črkami obšit dekliski robec. Roka se ji je tresla, sama ni vedela zakaj. Kakor da je ljubosumna na brata.

Ze neštetokrat si je želela, da bi se oženil. Ona bi bila prosta. Dasi jo njena najlepša leta izginila kot brezplodne sanje, vendar je še vedno trepetala v nji nevidna sila ženske nravi, živeti za koga, negovati koga...

Ko je bil večer in je videla, da se je brat napravil z doma, je dejala: "Ali greš k dekletu?"

Postal je in jo je pogledal. Ni mu bila neprijetna ta načeta beseda, da je njemu ne bo treba šele načenjati, vendar je stresel z glavo in dejal: "Saj nič ni res!"

Čez tri dni pa je povedal: "Urška, oženil se bom!"

In hladno, kakor da je pripravljen na to, je dejala: "Saj sem vedela."

"Kako si vedela?"

"Robec sem dobila v tvojem žepu."

"To je bila šala; zdaj pa je zares."

Urško je znova zaskalelo, kakor prvokrat. Ker brat ni hotel reči nič več, je vprašala: "Kdaj se boš oženil?"

"V enem mesecu. Ne moremo sami. Tri roke morajo biti pri hiši."

Tri? — je pomislila Urška: "Katero si si izbral?"

Jerneje je stal sredi izbe in pogledal Urško v oči; vesel ponos je igral na njegovem obrazu: "Reci!"

"Ne uganem". In tudi če bi lahko uganila, ne bi ugibala. Vozel jo je tiščal v prsih.

"Liziko".

Urško je dirnilo to ime. "Lizuno?" je dejala. Dekle je bilo iz pol ure oddaljene samotne in so jo tako imenovali, ker ni bila priljubljena. Jerneju je bilo neprijetno.

"Pa zakaj Lizuna? Lizika je!"

"Mnogo prijateljev nima. Tako je!"

"Samo, da je meni po volji". Jerneje je videl Urškino prepadenost; upornost in sovraštvo zaljubljenca nasproti vsemu, ki mu stopajo na pot, mu je sijalo iz oči.

"To je res".

"Če komu ni po volji, se lahko izogne".

"Saj bom šla".

Te besede niso bile trde, da bi ne moge biti trdejše. Pa sta se jih brat in sestra prestrašila vseeno. Bile so prvi pot na ta način med njima govorjene. Umakniti jih ni bilo več mogoče.

"Pozno me goniš od hiše. Moja leta niso več za moštvo", je pristavila Urška.

Jerneja je zapeklo. Vedel je, kam sestra meri. Vrgel ji je očitek: "Pa pisma, ki jih disarš v mesto?"

"Odgovorila mu še nisem", je dejala "radi tebe ne!" Sol-

ze so ji zalile oči, šla je iz sobe.

Drugo jutro je pisala Urška dve vroči besedi v mesto. Prvič. Čez pet dni je prejela odgovor. Bil je topel in ji je dobro del.

Zato je bratu laže odpustila. Bili so dnevi, ko sta šla po delu in se nista pogledala, slednjič sta spregovorila; počasi je šlo življenje svojo staro pot.

Ko so Jerneja oklicali, se poteze njenega obraza niti premaknile niso; tudi se niso takrat, ko je prišla nevesta na ogled in jo je vprašala: "In ti? Ali se ne poročiš?" Požrla je to vprašanje in je še videla sama sebe, da gre s čulo od hiše.

Tri dni po Jernejevi poroki je mlada žena očitala Urški grizljaj, ki ga je nesla v usta. Dekle ga je vzelo iz ust in ga položilo na mizo. Jerneje je molčal.

Popoldne je stopila k Brdarju in ko je dobila Ivanca na pragu, je dejala: "Ali niste danes iskali dninaric?"

Ta je pritrdil in Urška je dejala: "Jaz nimam drugega dela".

Stopila je v izbo, da je dobila jesti. Ivanc je dejal: "Zdaj boš odveč pri hiši, odkar je prišla mlada!"

Če bi ne bila šla iz izbe, bi se bila razjokala v pričo Ivanca.

Peti dan za tem je vprašal gosposki človek iz mesta po Urški. Stopila je predenj in če bi je ne bilo sram, bi mu bila padla okrog vratu.

Jerneje je stopil iz hiše in ni vedel kaj reči, Lizika je stala na pragu.

Gosposki človek je pozdravil in pristavil: "Sestro vzamem s seboj, če dovolite. Služila bo, da se privadi mestu, potem se poroči."

"Če misli, da ne more biti pri nas, naj gre", je dejal Jerneje. Lizika se je nasmehnila, nekaj ji ni bilo prav, dejala pa ni nič.

Urška se je odpravila še tisti večer. Preden je šla, ji je dejal brat: "Del dote dobiš takoj, na ostalo boš počakala".

Ni mu odgovorila. Ko je bila s tujim človekom v večernem mraku na klancu, se je ozrla še enkrat in se je zadnjič razjokala...

Skozi okno je gledal za njima Ivanc. Nič več se ni zgani- lo v njem. Bil je človek, ki so mu zrastle pleča in taka vera v lastno moč, da bi premaknil Osojnik.

ČLOVEK, KI SO MU ZRASTLA PLEČA

1.

Hitreje kakor neugnani oblaki in jesensko listje v vetru, je bežal čas nad štirimi hišami, med katerimi je stalo drevo, v svoji pošastnosti podobno smrti.

Iz podrtije prejšnjega rodu je počasi vstajalo novo življenje. Hiše so dobivale novo lice, beda se je umaknila.

Pri Graparju so bili trije otroci, prvi deček in dve deklici. Njih boleha mati se je sušila ob njih, očetu so upadla lica. Kakor bi se ruval s Petrom Klepcem, se je tepel z delom od jutra do večera. Poselstvo je bilo s trnjem poraslo, s kamenjem posuto in težko ga je bilo dvigniti iz groblja.

Pri Košanu je zrastle edini otrok v mladeniču, z Jerneje- ovim vred sta fantovala. Ta se je oženil na podstrežje svojega očeta in na svoje roke. Imela sta eno posteljo in eno skrinjo in drugača nič razen ljubezni; dnina ju je redila.

(Dalje prihodnjič)

EDINA SAMO MOŠKA DRUŽABNA ORGANIZACIJA

Slovenska moška zveza v Ameriki

Ustanovljena 3. junija 1938 v Barberton, Ohio
Inkorporirana 13. marca 1939 v državi Ohio

Glavni sedež: CLEVELAND, OHIO

NOVA MODERNA ORGANIZACIJA NA DRUŽABNEM, SPORTNEM IN KULTURNEM POLJU

Ne potrebujete nobene zdravniške preiskave.
Pristop od 16. do 55. leta.

Vsak Slovenec bi moral biti član te organizacije.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: GEORGE P. HERRICK, 860 E. 256 St., Euclid 32, O.
I. podpredsednik: IVAN GERMAN, 7502 Donald Ave., Cleveland 3, O.
II. podpredsednik: JOHN LESKOVEC, 1111 No. Ward Ave., Girard, O.
Gl. tajnik: JOHN F. JADRIČ, 17815 Neff Rd., Cleveland 19, O.
Gl. zapisnikar: DAMJAN TOMAZIN, 18900 Kildeer Ave., Cleveland 19, O.
Gl. blagajnik: FRANK M. PERKO, 1092 E. 174 St., Cleveland 19, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik in prvi nadzornik: JOHN DOGANIERO, 34212 Lake Shore Blvd., Willoughby, O.
Drugi nadzornik: JOSEPH GRDINA, 6205 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.
Tretji nadzornik: JOHN SEVER, 18023 Hillgrove Rd., Cleveland 19, O.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PONIKVAR, 27601 Fullerwood Ave., Euclid 32, O.
LOUIS ERSTE, 3815 Schiller Ave., Cleveland 9, O.
ANDY KOČAN, 211 Gardenland Ave., Niles, O.

CLANSKI ODBOR:

MARTIN VALETICH, 15331 Glencoe Rd., Cleveland 10, O.
JOHN JUVANCIC, Jr., 214 Gardenland Ave., Niles, O.
FRANK DREMEL, 646 E. 162 St., Cleveland 10, O.

DIREKTOR ATLETIKE:

LOUIS SAMSA, 21701 Fuller Ave., Euclid 23, O.

Uradno glasilo: "AMERIŠKA DOMOVINA," 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

Za pojasnila se obrnite na glavnega tajnika Slovenske moške zveze, JOHN F. JADRIČ, 17815 Neff Rd., Cleveland 19, O. — IV 1-3345

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA

Tem potom obveščam vse člane glavnega odbora, da se vsi polletna seja gl. odbora Slov. Moške Zveze v nedeljo, 30. julija, ob 10. uri popoldne v prostorih Slovenskega doma na 15810 Holmes Ave., Cleveland, Ohio. Vsi odborniki so prošeni, da se seje gotovo udeležijo, ker moramo več važnih točk rešiti.

S pozdravom

John F. Jadrič, gl. tajnik

Podružnica št. 1 Barberton

Članstvo Podružnice št. 1 v Barbertonu in vse drugo občinstvo je vabljeno v nedeljo 23. julija popoldne na izlet ali piknik, ki ga priredi podružnica. Vse podrobnosti izveste pri tajniku Vincentu Lauterju ali katerem drugem članu.

Podružnica št. 8

Članom podružnice št. 8 v Euclidu naznanjam, da se vsi redna četrtletna seja v nedeljo, 23. julija, ob 3. uri popoldne v prostorih Jugoslav Center na Recher Ave. v Euclidu.

Na dnevnem redu so priprave za letni izlet, ki se vrši v nedeljo 20. avgusta na "MAHONS" Dude Ranch, na Lost Nation in Reeves Rds. v Willoughby, O.

Na svidenje

John F. Jadrič, taj.

KEGLJANJE

Sedaj je čas, da se organizirajo kegljaški teami za kegljaško sezono 1961-62. Glavni odbor je sklenil, da plača zveza pristopnino (Entry Fee) v Kegljasko ligo vsoto \$25 za vsak team za sezono.

Seveda morajo biti člani kegljaškega teama člani Slov. Moške Zveze. Tajniki podružnic morajo biti zasigurni, da so člani "Ali, da takoj pristopijo v Zvezo."

Ker je to edino razvedrilo, da bi se "OGLASALO" Zvezo v javnost in obenem vzbudilo aktivnost v zvezi za novo članstvo, da se bodo gotovo potrudile podružnice, da bodo zastopane to leto.

Seveda je ležeče na tajnikih, da agitirajo pri svojih podružnicah.

Zadnjo sezono je bila zastopana Podr. št. 4 v Girardu, kjer se je prav dobro obnesla, ter št. 8 pa v Euclidu. Ta ima že drugo sezono team.

Upamo, da se bodo pridružile še druge podružnice.

Za pojasnila pišite direktorju atletike Louisu Samsu, 21701 Fuller Ave., Euclid 23, Ohio, ali pokličite na telefon: RE 1-5633.

SLOVENSKI IZSELJENCI V FRANCJI SO OHRANILI ZVESTOBO MATERINI BESEDI IN SVOJEMU NARODU

(Nadaljevanje z 2. strani)

gorij Rožman, kot je to uredil v ostalih evropskih deželah.

Kako pa mladi rod? Ze tretji rod v tujini. Drugi rod z res zelo malimi izjemami je ohranil jezik in zavest. Tretji rod je zavest še ohranil, še rad igra na naših odrih, še rad poje naše pesmi, le govorica mu dela malo težav, je pač pomanjkanje slovenskih šol, kot jih imajo na drugih delih sveta, krivo, da se govorica ni ohranila tako, kot zavest, da so sinovi slovenske matere. Vendar po zaslugi dobrih zavednih staršev mnogi lepo razumejo in govore slovensko, le da že z francoskim naglasom.

Naša inteligenca v Parizu nas predstavlja pred svetom s tihim znanstvenim in kulturnim delom, z umetnostjo in tudi tiskano besedo. Kot majhen narod smo pač manj znani in prav ta najmanjša skupina naših izseljencev morda najlepše širi in zastopa naše ime v velikem tujem svetu.

Psalmist pravi: Kako dobro in prijetno je, če bratje prebivajo skupaj (Ps. 132, 1). Nam to ni

dano, morja in dežele nas ločijo. Skromen razgovor na daljavo pa nam poživljuje zavest, da nas je mnogo po vsem svetu, ki govo-

rmo isto govorico in predstavljamo svetu naš narod, njegove običaje in našo kulturo.

Rev. Stanislav Kavalir

Nekako pelino spanja redno "presanjamo"

Včasih so ljudje veliki doli na sanje ker se si jih razlagali kot znamenje za dogodke v prihodnosti. Ob tem se je izoblikovala pravcata "sanjska modrost," katere pomembnost najlepše ponazarjajo razne sanjske bukve in podobne reči za lahkoverneže. Znanost pa se je začela ukvarjati s sanjami sorazmerno pozno, in sicer najprej predvsem s psihološkega stališča, zato jih je razlagala kot izraz prodiranja podzvesti v zavest. Razlage so se spirale le na pripovedi prizadetih. Ker pa iz izkušenj vemo, kako nedoločno se včasih spominjamo sanj, se sodobna znanost ni mogla zadovoljiti le s tem pripomočkom.

Zdaj je proučevanje sanj zasnovano na fizioloških podatkih, ki so jih zadnja leta zbrali v raznih institutih po svetu. Poskusi so ovrgli napačno domnevo, da se človek, ki sanja, nemirno premetava. Poprej je namreč veljalo; čim nemirnejši je kdo v spanju, tem huje ga "mora tlačiti," to pa po novjših ugotovitvah ne drži. Ko se človek v spanju obrne, so sanje že zaključene ali pa se začene novo obdobje počitka. Po elektroencefalografski metodi — poskusnem začku pritrđijo na lobanjo elektrode, povezane s poselnim aparatom, — je mogoče zapisovati krivuljo sanj ter po njej ugotovljati, ali so sanje meglene, izrazite, prekinjene itd. Po tej krivulji ugotovi raziskovalec začetek in konec sanj; resničnost tega, vsaj po navadi potrdi tisti, ki je sanjal. Ker pa tudi to še ni povsem zanesljivo, so iskali nove možnosti.

Pred nekaj leti so fiziologi čilcaške univerze ugotovili, da se oči premikajo pod zaprtimi vekami samo takrat, kadar človek sanja. V tej zvezi so potem začeli uporabljati srebrne elektrode, ki so jih spečim polagali na senca in čelo. Ugotovitev: oči sanjajočega premikajo impulzi iz tistega možganskega dela, ki deluje tudi med spanjem. Primerjava je pokazala, da se oči spečega premikajo prav tako, kot bi se, če bi vsebino sanj doživljal v budnem stanju. Če kdo v sanjah gleda v daljavo, se oči premikajo komaj zaznavno, brž ko pa je sanj konec, se tudi oči umirijo.

Vrstili so se poskusi, prav tako tudi ugotovitve. Vsak človek sanja vsako noč. Kdor trdi, da se mu ni nič sanjalo, se sanj ne spominja. Spomin je najizrazitejši, če se zbudimo takoj po sanjah. Če se človek zbudi sam ali ga zbudi drugi takoj potem, ko so se mu v spanju premikale oči pod zaprtimi vekami, se v 70 odstotkih primerov dobro spominja sanj. Če je med umiritvijo oči in zbujeanjem petminutni časovni presledek, se večina ljudi ne spominja ničesar.

Človeku se sanja povprečno po štirikrat v eni noči, dolžina sanj pa je odvisna od trdnosti spanja. Najbolj trdno spimo prvih dvajset minut, za ta čas se večina ne spominjamo sanj. V naslednji poldrugi uri je spanje manj trdno, sanje pa trajajo povprečno po devet minut. Tretja skupina nastopi po navadi v četrti uri spanja, ko trajajo sanje po 19 minut; proti koncu spanja so najdaljše: do 28 minut. Podatki kažejo, da med peturnim spanjem sanjamo skupno povprečno celo uro.

S šumi, s hladno vodo itd., skratka z zunanjimi dražljaji niso mogli vplivati na začetek in trajanje sanj. Če so sanjajočega poškropili s hladno vodo, so se sanje v nekaterih primerih prevergle v moro. Zanimivo je, da trajen zunanji šum deluje na sanjajočega občutno manj kot na tistega, ki trdno spi.

Dr. Dement je dokazal, da so sanje nujne za človekovo duševno zdravje. Prostovoljce je pri poskusih zbuhal, brž ko so začeli sanjati, drugo noč pa je ugotovili, da so sanjali za 30 odstotkov več, kot je znašalo povprečje. Če jih je ob začetku sanj zbuhal več noči zapovrstjo, so bili podnevi živčni in niso mogli zbrano misliti. To je proučil še z drugim poskusom, pri katerem je eno skupino zbuhal ob začetku, drugo pa po zaključku sanj. Zbrane podatke je strnil v ugotovitev: na splošno se dobro počuti in se tudi duševno okrepi za naporno delo, kdor se v zadostnem spanju tudi "dobro nasaanja."

Južna Afrika proti obisku Williamsa

WASHINGTON, D. C. — Južno-afriška vlada je sporočila, da bi ji bilo ljubše, če bi državni podtajnik M. Williams prišel na obisk tja kdaj "kasneje."

Williams gre jutri v Lagos v Nigerijo, kjer bo konferenca poslanikov ZDA v Afriki. Od tam bo potoval v Angolo, Mozambik, Basutoland, Bečuanaland, v Rodezijo in na Madagaskar.

Ženske dobijo čelo

Delo za žensko
Hišno delo, kuha za 2 odrasla, malo pranja, mora razumeti angleško. Svojo sobo. Kličite WY 1-6554. (136)

HELP WANTED MALE

WANTED
Short Order Cook
Friday & Saturday night
SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
EN 1-5214 (x)

MALI OGLASI

V najem
4 sobe in kopalnica, zgoraj, se odda paru srednje starosti na 1124 E. 68 St. EN 1-1084. (139)

Lepo stanovanje
Odda se 4 sobe in garaža za malo družino. Plin in elektrika vključena. \$65. Na 708 E. 157 St., blizu Holmes Ave.

Enodružinska — \$9500
5-sobna enodružinska hiša na prodaj na 7. 73 st., znotraj na novo dekorirano, nov plinski furnez, nova streha, potrebuje barvanje zunaj. Vdova mora prodati. Kličite
BENICH REALTOR LO 1-2293

Sobe se odda
4 sobe se oddajo, zgoraj, vse dekorirane, na 15504 Holmes Ave. Kličite GL 1-7487. (138)

Naprodaj
Naprodaj je trgovna z pijačo (beverage store) v St. Clairski naselbini na 5516 St. Clair Ave. UT 1-0450. —(138)

Dobri kupi
Ranch hiša, 3 spalnice, kakor nova, priključena garaža za 2 kare, velik lot.
Štiridružinsko zidano poslopje 6 sob vsako stanovanje, 4 plinski furnezi, \$25,500.
Blizu E. 140 St., dvodružinska hiša zelo čista, ekstra lot. Garaža za 2 kare.

Bungalow — za res dober kup. \$14,600.

John Knific Sr. Realty
820 E. 185 St. IV 1-9980

V najem se odda
Šest sobno stanovanje, vse novo dekorirano, plinski furnez in balkon. Vpraša se na 5806 Bonna Ave.

—(19,21,24.jul)

NEMIRNI SVET — Na levi zgoraj je slaba učilnica v Hong Kongu, angleški koloniji na Kitajskem, kamor prihajajo vedno novi begunci iz rdeče Kitajske. Na desni zgoraj vidimo italijansko polico, ko išče s pesmi sledove za nemškimi tirolskimi nacionalisti, ki vrše v zadnjih tednih razna nasilja ne samo v Južnem Tirolu, ampak tudi drugod v sev. Italiji. Napis na levi spodaj kaže, da je le še 75 metrov do meje v Zah. Berlinu, kar pa izgleda kopalke na desni ne moti prehudo.

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

II. del

28
Ko je zaslísal trkanje na kuhinjska vrata, je vedel, da mora biti tujec, zakaj luč je imel samo v svoji sobici. Obšel ga je občutek, da se je nekaj zgodilo in ko je vstal od pisalne mize, je čutil, da se tresce. Odprl je vrata, da je svetloba planila po hodniku.

— Kdo je? —

Zdaj so koraki prihajali od kuhinjskih vrat in v kvadrat svetlobe je stopil človek, ki ga je Razpet poznal. Poznal predobro. Bil je tovariš Saša.

— Zdravo, tovariš Razpet!
Razpet je vedel, da ni prišel sam. Sašin pogled je bil uraden, mrzel in pod temnim, zimskim plaščem so Razpetove oči mogle otipati pištolo.

— Izvoli, tovariš, —

Razpet je zaprl vrata in ko je Saša ogledoval revno notranjost, se je iz Razpeta utrgal strupen posmeh.

Zivim kot se proletarec spodobi. V Ljubljani kaj takega niste navajeni, kaj? —

Vedel je, da nima več kaj igrati.

Saša je šel mirno po sobi, slekel plašč, ga obesil na žebelj in sedel v naslonjač.

— Nisem mislil, da ti gre tako slabo — je rekel, odprl dozo in ponudil tudi Razpetu. — Vidim, da Natašo pogrešaš.

— Pusti to — je siknil.

— Na moje pismo nisi odpisal — je rekel mrzlo.

— Nisem — je rekel Razpet. — Bilo bi brez pomena. V gotovih stvareh se ločimo. Nekoč smo rekli, da je kritika v partiji potrebna in nujna, zdaj moraš biti tiho, če z njo oplaziš tudi po vrhovih. —

— Oprosti, tvoja kritika ni konstruktivna. Očitaš stvari, ki samo kažejo na tvojo lastno zagrenjenost. Moraš priznati, da si v Zadrugnem domu pogorel, da so tvoji načrti propadli in da na ljudi nisi znal vplivati. Sestanek, ki si ga sklical, je bil blamaža za nas vse. — Blamaža? V čem? Odgo-

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

MORTON GROVE — BY OWNER
Lannon stone, face brick ranch. 6½ rms., 3 twinsize bdrms. 2 baths. Att. gar. Beaut. landscp. 80 ft. lot. Cent. air cond. 2 Lannon Stone frpls. Jalousie patio, full paneled bsmt. Blinds, drapes, crptg., alum. comb. strms-scrns., awnings, dishwasher. Open Sun. \$38,500. 9217 N. New-castle. YO. 5-6098. (136)

POSEN — BY OWNER
Lge. 2 bdrm. ranch on 55x145 ft. lot. Gas ht. 2 car gar. Sell furnished or unfurnished. F.H.A. \$700 down. Priced for quick sale due to job transfer. FU. 8-5649 all day Sun., aft. 6 p.m.. Monday & Tues. (136)

HOMEWOOD — BY OWNER
3 bedroom brick ranch. Tile bath. 1½ car garage. Full basement. Large living room with fireplace. 1813-186th Pl. Ph. SY. 8-5280. (136)

BY OWNER — 4400 N. 3300 W.
Lge. 5½ room frame sided bungalow. 2 lge. bdrms. Lge. comb. kit. & dinette. New cer. tile bath. Full bsmt. Lge. encl. porch. Expand. attic. Gas ht. 2 car gar. \$18,500. IR. 8-7968. (136)

BY OWNER — 7 room brick residence. 5 bdrms. Tile bath. Cabinet kitchen. Full basement. Many extras. Priced for quick sale at \$15,500. VA. 6-7392. (137)

varjal sem ljudem tako, kakor nam je bilo rečeno? V Srbiji so. In če bi rekel, da so v Sibiriji ali bi bilo boljše? Saj smo tudi to že govorili. Zakaj nisi prišel ti ali kdo drugi, ki mor-da kaj več ve? Sicer pa, oprosti, zdi se mi, da vsi isto vemo. —

Hotel ga je zabosti z besedo, ker mu je predsedal njegov mir in njegova vzvišenost.

— Misliš, da boš zdaj naredil čudež, ker si izmoledoval grob belemu komandantu, ki si mu ti sam končal račune? —

Sašin odgovor je bil bodalo, ki je s svojo ostrino pokazal, počemu je prišel njegov gospodar. — Vsaj poskus je — je rekel Razpet.

— Po moje zelo ponesrečen. Sicer pa so tvoja poročila v zadnjem času bila tako vode-na, da smo zahtevali še posebno od tovariša Cestnika. Ta so precej drugačna od tvojih, tovariš Razpet. Bil sem prisiljen,

da sem poslal dva tovariša k tovarišici Silvi, kjer bosta napravila hišno preiskavo. Cestnikova poročila namreč jasno izpričujejo, da je bila v dobrih odnosih z belimi tukaj in da je obiskovala tudi hišo tvojega sovražnika Rekarja Franceta in njegovega brata. V zadnjem mesecu zahaja tudi v cerkev, česar v tvojem poročilu nisem zasledil. —

Razpet je čutil, da blesti.

— Po ustavi ji nisem mogel braniti, povrh vsega sem iz karakteristike videl, da ni v partiji. —

— Ze to bi ti moralo biti dovolj, da je sumljiva. Imela je otroka z italijanskim oficirjem. —

Zdaj je Razpet zrastlel.

— Vprašajte Bregarja. Ta bi vedel povedati zakaj. Ne dovolim, da se dejstva potvarjajo. Mi smo nekatera naša dekleta, tovariš Saša, naravnost pošiljali Italijanom, da smo dobivali novice. Potem bi zaslužila isto sodbo. —

— Z Bregarjem si pač nista dobra, kajne? Nerodna zadeva pač, toda zdj se mi, da pri zadevi nisi brez krivde. —

— Ne govoriva o krivdi, tovariš — je rekel jedko. — Nihče ni brez nje in lahko rečem — večji človek, večja krivda.

Razpet se je umiril, zdaj je bil samo še jedge kakor nekoč, ko je zaslíšaval druge. Za Silvo se ni bal. Zavoljo tega, kar je sporočil Cestnik, jo kvečjemu lahko zaslišijo in namignejo, da prosi za pre-mestitev ali da se umakne iz učiteljske službe. To pa tako namerava.

Saša se je ugriznil v ustnice. — Strupen si, tovariš. Ne zanikam zasluge, ki jih imaš. —

Razpet se je umiril, zdaj je bil samo še jedge kakor nekoč, ko je zaslíšaval druge. Za Silvo se ni bal. Zavoljo tega, kar je sporočil Cestnik, jo kvečjemu lahko zaslišijo in namignejo, da prosi za pre-mestitev ali da se umakne iz učiteljske službe. To pa tako namerava.

Saša je vrtel zapestno uro na roki. Tovariša se dolgo mudila. Nemir, ki ga je kazal Saša, se je znova oprijemal tudi Razpeta. Morda ima Silva vendarle kaj, na kar bi se mogli obesiti. Postajal je nesiguren nič več trden, kakor je bil še pred hipom.

— Za tebe mi je žal — je nenadoma rekel Saša. — Prepričan sem bil, da boš v partiji zlezal naprej. Z vsem tem si se za dolgo pokopal. Ukora tudi jaz ne bom mogel preprečiti. Moral se boš na nek način opravičiti. —

Razpetov obraz se je spačil.

— Ne mislim se opraviče-

vati. —

— Ti veš — je rekel Saša in se vzdignil. — Grem gledat za njima. Nekaj ne more biti prav. Ostani tu, ker se vrnemo k tebi. —

Zlezel je v plašč in Razpet je prižgal luč na hodniku, da je videl po stopnicah.

Ko je Razpet ostal sam, ni mogel več sedeti. Nemir v njem je rasel, natančno se je zavedal, da je bil Cestnik navaden vohun, ki mu ga je na vrat poslala partija, ker Silvi ni zaupala. Zasledoval ju je, malomarno zasledoval, da niti slutiti ni in pošiljal poročila v Ljubljano. Takrat bi ga v gmajni moral ustreliti. Njega in njegovega strica.

Begal je po sobici kakor po kletki, toda vedel je, da je proti tajni policiji brez moči. Ničesar več ne more napraviti.

Ko je dobre pol ure pozneje zaslísal korake na stopnicah, je ujel tudi Silvino stopinje. Rahlo upanje, da ji pač kaj posebnega ne morejo očitati, je zdaj splahnelo. Za prazen

nič bi je ne vzeli s seboj.

Ko je odprl vrata, je videl. Silva je šla prva, s kovčegom v roki in oblečena v plašč. Bila je blesta, vendar se mu je nasmejhnila, ko ga je pogledala.

Saša se ni slekel. Uradno mrzlo je buljil v Razpeta. Nato je segel v aktovko in mu skoraj pod nos prinesel zamazano, broširano knjigo.

— Poznaš to? —

Poznal jo je. Bila je Črna knjiga, ki so jo izdali beli med revolucijo.

— Kje ste to dobili, Silva? — je dihnil. Moči so ga zapustile, vedel je, da ne more več migniti, da ne more narediti ničesar, kar bi ji pomagal.

— Druga plat zvona, tova-

riš Razpet. Dal mi jo je Mat-evž Rekar. —

— Preiskavo napravimo tudi pri njem — je hladno rekel Saša.

Razpetov obraz se je zaničljivo potegnil.

— Nimate daleč, tovariši. Samo dobro čez cesto, na pokopališču. —

Saša ga je strupeno ošinil.

— Mrtev torej? —

— Živih tu ne pokopavajo — mu je Razpet vrnil strup. Silva se ni premaknila. Stala je na robu mize, kakor da se vse to nje ne tiče.

— Počemu ste jo imeli, Silva? — se je izvilo iz Razpeta.

— Hotela sem videti celo sliko, tovariš Razpet. Vi mi je

niste pokazali. —

Čutil je, da mu hoče pomagati, da ji je težko, ker ga je spravila v težave.

— Sliko iz sovražnih virov, tovarišica — se je namrdnil Saša. — Zbralj smo dovolj virov mi sami. Ti zadoščajo, morali bi zadoščati vsakemu državljanu. —

Razpet je čutil, da se mu nabira v grlu, da mora ziniti, da mora udariti po tem napih-

njenem človeku, ki je dobršen del revolucije prebil na varnem.

— Mislim, tovariš Saša, da bo nekoč zgodovinar prebiral tudi sovrašne virov. O tistih vrnjenih tisočih naši viri molče. —

(Dalje prihodnjič)

— Premogarji morajo obiskati določeno število tečajev o var-dosti in prvi pomoči.

Poslovni urad naprodaj!

Dobro stoječi poslovni urad se prodaja z vso opremo pisarne, kot tudi pohištvo v stanovanju, ki se nahaja poleg urada v pritličju na glavni prometni cesti v slovenski naselbini.

Kdor si želi zagotoviti lepo hodočnost, naj kliče za pojasnila 431-3500

GRDINA POGREBNI ZAVOD

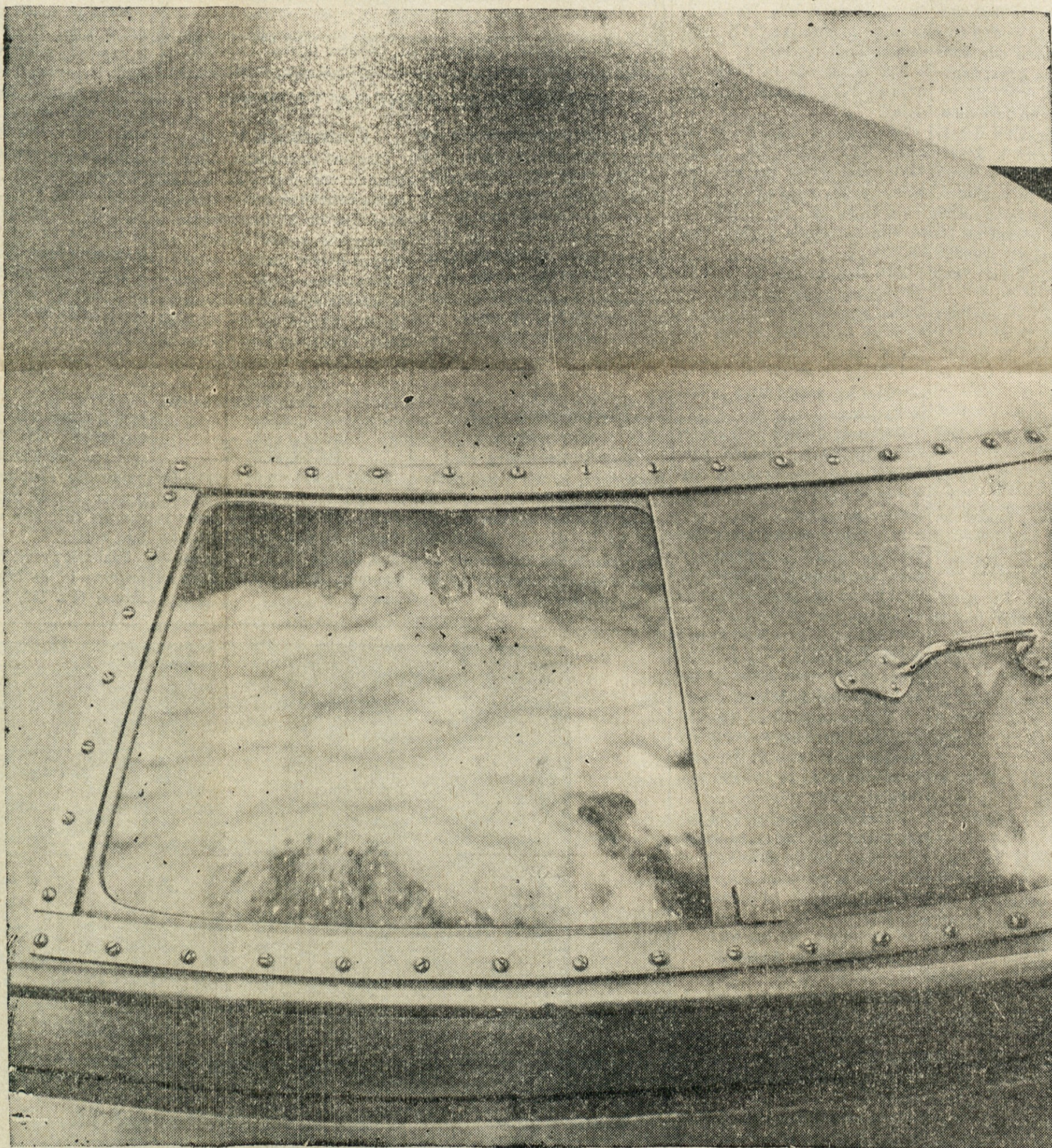
1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HAnderson 1-2088 KEnmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

Zakaj ima POC PIVO boljši okus

ONO JE PRECEJENO!

Zlata barva in okus, ki napravljata pivo tako osvežujoče, nastaneta pri srečanju variva s hmeljem. Hmelj daje oni določeni priokus in lesk, ki moreta pogasiti žejo kot nobena druga stvar. Toda hmelj je občutljiv, v pivo ga je treba kuhati z največjo skrbnostjo.

Zaradi tega uporabljamo poseben postopek. Mi ga dejansko "pretiskamo." To delamo ker je "dognavanje" dejavni, vrteči se postopek mešanja. Prinese poln okus naj-

CLEVELANDSKO SLAVNO PILZENSKO PIVO . . .

boljšega hmelja, ki ga uporabljamo. Lažji, čistejši okus, kot bi ga moglo dati golo varjenje.

Tehnologija je pri POC zelo napredovala, vendar ne preveč. Še vedno uporabljamo dodatke, ki jih ni videl noben laboratorij: tradicijo, dediščino, značaj in nad vsem — smoter. Naš smoter je variti najboljše pivo, pivo, ki ima enostavno boljši okus od vseh drugih. V tem pogledu smo odlično uspeli. POC ima boljši okus!

POC

